

بسمه ی تعالی

بانک سوال دین و زندگی ۳ پایه دوازدهم

نیم سال اول (۶ درس)

۴۴۸ سوال

رشته های علوم تجربی، ریاضی فیزیک، فنی و حرفه ای و کار دانش

در سطوح مختلف

در سال تحصیلی ۹۸-۹۷

گروه معارف اسلامی استان

آذربایجان شرقی

درس اول: (هستی بخش)

الف: سوالات چهارگزینه ای

۱- رابطه ی جهان با خداوند بیش تر مشابه کدام رابطه است ؟ (۱) ساعت با سازنده ی آن (۲) پرتوهای نور با منبع نور (۳) گیرنده ی ثروت با دهنده ی ثروت (۴) اتومبیل با سازنده ی آن
۲- بیت « ذات نایافته از هستی بخش / کی تواند که شود هستی بخش » بیان گر کدام یک از راه های خداشناسی است ؟ (۱) راه فطرت (۲) برهان نظم (۳) درک نیازمندی جهان به خداوند (۴) برهان علیت
۳- کدام یک از ابیات زیر ، راه نیازمندی را « درک نیازمندی جهان به خداوند » بیان می کند ؟ (۱) یار بی پرده از در دیوار / در تجلی است یا اولی الابصار (۲) ذات نایافته از هستی بخش / کی تواند که شود هستی بخش (۳) نخست دیده طلب کن ، پس آنگهی دیدار / از آن که یار کند جلوه بر اولوا الابصار (۴) پرده ندارد جمال غیر صفات جلال / نیست براین رخ نقاب، نیست براین مغز پوست
۴- این سوال که « آیا موجودات جهان به جای اینکه اکنون هستند و می توانستند نباشند » ناشی از چه نوع تفکری است ؟ (۱) تفکری عمیق در موجودات جهان (۲) تفکری سطحی درباره ی مخلوقات (۳) تفکر مادی (۴) تفکر غیر منطقی و غیر معقول
۵- خداوند در قرآن کریم برای بیان وابستگی هستی انسان ها به اراده ی خداوند از کدام تعبیر استفاده کرده است ؟ (۱) مسکین (۲) فقیر (۳) عزیز (۴) یتیم
۶- اگر موجود بودن جزء ذات ما قرار داشت آن گاه ..... (۱) پدیده بودیم و از غیر خود بی نیاز (۲) می توانستیم باشیم و می توانستیم نباشیم . (۳) از پدیده بودن خارج می شدیم . (۴) ذات ما مساوی با موجود بودن نبود.
۷- یک چیز در چه صورتی برای موجود بودن به دیگری نیازمند نیست ؟ (۱) در صورتی که ذاتش مساوی با موجود بودن باشد. (۲) در صورتی که وجودش از ذاتش سرچشمه نگیرد. (۳) در صورتی که بین صفات و ذاتش دوگانگی وجود داشته باشد . (۴) در صورتی که افعالش از ذاتش سرچشمه بگیرد.
۸- لازمه شناخت هر چیزی ..... آن است و عدم توانایی درک چستی خداوند، ..... نامحدود بودن اوست. (۱) مادی دانستن - علت (۲) احاطه و دسترسی به - علت

ب: قرآن کریم، حدیث و پیام:

۹- با استناد به آیه شریفه « يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ » به سوالات پاسخ دهید؟

الف) نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهای می شود؟

ب) چرا خداوند می تواند نیاز انسان و هر موجود دیگری را بر طرف سازد؟

۱۰- یک پیام برای حدیث «أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَفِي قُدْرَتِهِ» بنویسید؟

۱۱- چه نکاتی می توان از حدیث «أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَفِي قُدْرَتِهِ» استنباط کرد؟

۱۲- در آیه زیر تدبر کنید و به سوالات پاسخ دهید:

«يسأله من في السماواتِ وَ الرُّضِ كُلِّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ» (رحمان/۲۹)

۱- چرا موجودات پیوسته از خداوند درخواست دارند؟

۲- چرا خداوند هر لحظه دست اندر کار امری است؟

۱۳- با تدبر در آیه شریفه «يسأله من في السماواتِ وَ الرُّضِ كُلِّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ» (رحمان/۲۹) بگویید؛ چرا موجودات پیوسته از

خداوند درخواست دارند؟

۱۴- حدیث «اللهم لا تكلني إلى نفسي طرفه عين أبدا» به چه موضوعی اشاره دارد؟

۱۵- استنباط شما از فرمایش علی(ع) «ما رأيتُ شيئاً إلا وَ رأيتُ اللهَ قَبْلَهُ وَ بَعْدَهُ وَ مَعَهُ» چیست؟

۱۶- مقصود امیرالمومنین(ع) از این که می فرماید قبل و بعد و همراه هر چیزی خدا را دیدم چه می باشد؟

ج: درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید:

۱۷- هر چیزی که وجودش از خودش نباشد، برای موجود بودن نیازمند به دیگری نیست.

۱۷- نیازمندی موجودات به خداوند منحصر به مرحله پیدایش است.

۱۸- در جهان هستی هیچ پدیده‌ای را نمی توان یافت که به خود متکی باشد.

۱۹- انسانها هر قدر به معنای حقیقی کامل تر شوند فقر و نیازمندی خود به دیگری را بهتر درک می کنند

۲۰- یک موجود فقط در صورتی برای موجود بودن به دیگری نیازمند نیست که ذات و حقیقتش با یکدیگر مساوی باشد.

۲۱- هر چه انسان در کسب کمالات پیش رود نیازمندی او به خدا کم تر می شود.

۲۲- انسان های ناآگاه دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می کنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او می دانند.

۲۳- رابطه خداوند با جهان، تا حدودی شبیه رابطه مولد با جریان برق است.

۲۴- یک تفاوت بنیادین میان رابطه خدا با جهان و بنا با مسجد این است که کار بنا فقط جابه جا کردن مواد و چینش

آن هاست و بنا اجزای ساختمان را پدید آورده است.

۲۵- یک تفاوت بنیادین میان رابطه خدا با جهان و بنا با مسجد این است که کار بنا فقط جابه جا کردن مواد و چینش آن هاست و بنا اجزای ساختمان را پدید نیاورده است.

د: جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید:

۲۶- صفت ..... بیانگر بی نیازی خداوند است .

۲۷- تنها خداوند است که ذات و حقیقتش مساوی با ..... است .

۲۸- موجودات در مرحله پیدایش و ..... به خدا نیازمندند .

۲۹- قرآن کریم ، خداوند را با صفت ..... و مخلوقات را با صفت ..... و نیازمند نام برده است .

۳۰- وجود همه مخلوقات به خداوند وابسته است ، پس اگر ..... کند می تواند آنها را ببرد و مخلوقات دیگر به جای آنها بیاورد .

۳۱- هر موجودی پیش از آنکه نمایش دهنده خود باشد نشان دهنده ..... خود است .

۳۲- هر چستی که برای خداوند فرض کنیم ، او را در حد ..... خود محدود کرده ایم .

۳۳- انسانها هر قدر که به معنای حقیقی کامل تر شوند ، فقر و نیازمندی خود به خداوند را بهتر درک می کنند و ..... در پیشگاه خداوند بیشتر می شود .

۳۴- اندیشه مانند بذری است که در ..... جوانه می زند، در ..... ریشه می دواند و برگ و بار آن به صورت ..... ظاهر می گردد.

۳۵- اندیشه، بهار جوانی را پر طراوت می سازد و ..... را شکوفا می کند و علاوه بر آن می تواند برترین ..... باشد

۳۶- هر چه معرفت انسان به ..... و رابطه اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و ..... را بیشتر ابراز می کند

۳۷- انسان های ناآگاه نسبت به نیاز دائمی انسان به خداوند، ..... ؛ اما انسان های آگاه دائماً سایه ..... خدا را احساس می کنند و خود را نیازمند عنایات ..... او می دانند.

۳۸- افزایش ..... درک بیشتر فقر و نیاز و آن هم افزایش ..... را به دنبال دارد

ه: به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید:

۳۹- نور بودن خدا به چه معنی است ؟

۴۰- نیازمندی مخلوقات به خدا در قرآن با چه صفتی آمده است ؟

۴۱- بستر اصلی حرکت به سوی معرفتی که جوانان در پشت پرده ظاهر خدا را ببینند ؛ چیست ؟

۴۲- چرا خداوند در قرآن کریم خود را نور آسمانها و زمین معرفی کرده است ؟

۴۳- در چه مرحله ای موجودات به خداوند نیازمند هستند ؟

۴۴- جهان هستی در چه مراحل نیازمند خداست ؟

۴۵- «۲مورد» از ثمرات اندیشه را بنویسید؟

۴۶- «۲مورد» از تفاوت های رابطه خدا و جهان را با رابطه ساعت ساز و ساعت بنویسید؟

۴۷- «۲مورد» از شباهت های رابطه خدا و جهان را با رابطه ساعت ساز و ساعت بنویسید؟

۴۸- یک تفاوت های بنیادین میان رابطه جهان با خدا را با رابطه بنا و مسجد را ذکر کنید؟

ز : به سوالات زیر پاسخ کامل دهید :

۴۹- آیا نیازمندی موجودات به خداوند فقط به مرحله به وجود آمدن اختصاص دارد؟ با ذکر مثال شرح دهید .

۵۰- با ذکر مثال توضیح دهید چرا هر چیزی که وجودش از خودش نباشد برای موجود شدن نیازمند دیگری است؟

۵۱- با مقایسه رابطه پرتو نور با منبع آن نیازمندی جهان به خدا را شرح دهید .

۵۲- از چه مقدماتی می توان به این نتیجه رسید که جهان در هستی خود نیازمند به خداست؟

۵۳- آیا رابطه جهان با خدا مانند رابطه بنا با مسجد است؟ چرا؟

۵۴- از چه نظر رابطه خداوند با جهان، تا حدی شبیه رابطه مولد با جریان برق است؟

۵۵- با دو دلیل ناتوانی انسان را در شناخت ذات و چیستی خداوند شرح دهید؟

۵۶- با وجود شباهت های ظاهری رابطه خدا و جهان با رابطه ساعت ساز و ساعت تفاوت های این دو رابطه را بنویسید

۵۷- «چرا موجودات جهان هستند؟» یا «چه ضرورتی باعث هستی موجودات شده است؟» و یا «آیا موجوداتی که اکنون هستند، ممکن بود نباشند؟»

۵۸- قرآن کریم برای معرفت عمیق تر به خداوند چه راهی را معرفی نموده است؟

۵۹- اگر چیزی وجودش از خودش نباشد، چگونه موجود می شود؟

۶۰- در چه صورتی یک موجود در هستی به دیگری نیازمند نیست؟

۶۱- منشأ هستی انسان و مجموعه ی جهان از کجاست؟

۶۲- رابطه ی خدا با جهان را با موارد زیر تطبیق دهید:

الف - کسی که هدیه ای به دوستش می دهد   ب - روشنایی با لامپ   ج - موج با دریا

۶۳- چرا در قرآن کریم خداوند با صفت «غنی» یاد شده است

۶۴- درک هر چه بهتر فقر و نیازمندی به خداوند توسط انسان چه تأثیری بر او دارد

۶۵- در جدول زیر «رابطه ی جهان با خدا» را با «رابطه ی ساعت ساز با ساعت» مقایسه کنید.

شبهات ها	تفاوت ها
۱-	۱-
۲-	۲-
۳-	۳-

۶۶- کدام معرفت برتر و عمیق نسبت به خداست که برای نوجوان در دسترس و امکان پذیر است؟ چرا؟

۶۷- درک نیازمندی به خدا ی بی نیاز چه ثمره ی برای انسان دارد؟

درس دوم : (یگانه بی همتا)

الف : سوالات چهارگزینه ای :

۶۸- عبارت قرآنی : « ..... ما لهم من دونه من ولی » به کدام یک از مراتب توحید اشاره دارد؟			
(۱) توحید در مالکیت	(۲) توحید توحید در ولایت	(۳) توحید صفاتی	(۴) توحید عبادی
۶۹- این که خداوند مثل و مانند ندارد ، بیانگر کدام یک از مراتب توحید است ؟			
(۱) توحید عملی	(۲) توحید در خالیت	(۳) توحید در ولایت	(۴) توحید صفاتی
۷۰- عبارت : « اگر به جای خدا ، چند خدا وجود داشته باشد ، هر کدام از آنها کمالاتی را که دیگران دارند ندارد و بدین ترتیب ناقص و محدود می شود و نیاز به خالق پیدا می کند » بیانگر چیست ؟			
(۱) استدلال عقلی برای اثبات توحید خالیت	(۲) گرایش فطری به توحید خالیت در انسان	(۳) گرایش فطری به توحید خالیت در انسان	(۴) استدلال عقلی برای اثبات توحید خالیت
۷۱- عبارت قرآنی : « و لم یکن له شریک فی الملک » در رابطه با کدام است ؟			
(۱) توحید خالیت	(۲) توحید در ولایت	(۳) توحید در ربوبیت	(۴) توحید در مالکیت
۷۲- ترجمه ی عبارت قرآنی «برای آنان سرپرستی جز او نیست» به کدام مورد اشاره دارد؟			
(۱) توحید در ربوبیت	(۲) توحید در مالکیت	(۳) توحید در ولایت	(۴) توحید در خالیت
۷۳- کدام عبارت صحیح است؟			
(۱) خداوند اجازه ی هیچ نوع مالکیتی به مخلوقات خود نمی دهد.			
(۲) مالکیت مخلوقات در طول مالکیت خدا نیست.			
(۳) مالکیت مخلوقات در کنار مالکیت خدا نیست ، بلکه نسبت به مخلوقات دیگر است.			
(۴) خداوند اجازه ی مالکیت به مخلوقات خود می دهد که این مالکیت در کنار مالکیت خداست			
۷۴- این که انسان در کنار تدبیر الهی ، برای تدبیر خود یا سایر مخلوقات حسابی جداگانه باز کند نشان دهنده ی چیست؟			
(۱) شرک خالیت	(۲) شرک در مالکیت	(۳) شرک در ربوبیت	(۴) شرک در ولایت
۷۵- پایه و اساس اعتقادات دینی در اسلام چیست؟			
(۱) معاد	(۲) عدل	(۳) نبوت	(۴) توحید

۷۶- اگر خداوند اجازه ی مالکیت به مخلوقات خود می دهد ، این مالکیت .....

(۱) در طول مالکیت خداوند نیست . (۲) در کنار مالکیت خداوند نیست .

(۳) در کنار مالکیت خداوند است. (۴) نسبت به مخلوقات دیگر نمی باشد .

۷۷- این که هر گونه تصرف در جهان حق خداوند و شایسته ی اوست ، بیان گر کدام یک از مراتب توحید است؟

(۱) توحید در ولایت (۲) توحید در ربوبیت (۳) توحید در مالکیت (۴) توحید در عبادت

ب: قرآن کریم ، حدیث و پیام :

۷۸- آیه «قُلْ أَغْنِي اللَّهُ رِبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ...» (انعام/۱۶۴) به کدام یک از مراتب توحید اشاره دارد؟

۷۹- هریک از آیات شریفه زیر بیانگر کدام یک از مراتب توحید است ؟

(الف) - « وَ لَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا »

(ب) « قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ »

(ج) « مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَ لَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا »

(د) « قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ »

(و) « إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ »

۸۰- با تدبر در سوره توحید، پیام آیات شماره ۳ و ۴ «لم يلد ولم يولد» و «لم يكن له كفواً أحد» را بنویسید؟

۸۱- با توجه به آیه .. «أم جعلوا لله شركاء خلقوا كخلقه فتشابه الخلق عليهم..» (۱۶/رعد) بگویند؛ در چه صورت جا داشت که مردم در اعتقاد به در شک بیفتند؟

۸۲- با توجه به آیه « قُلْ أَفَاتُخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَ لَا ضَرًّا » (۱۶/رعد) جمله زیر را کامل کنید:

کسی که اختیار سود و زیان ..... نمی تواند.....

۸۳- آیه «قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ تَوْتِي الْمُلْكَ مِنْ تَشَاءُ وَ تَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ» (آل عمران/۲۶) به کدام یک از مراتب توحید اشاره دارد؟ یک برای آن ذکر کنید؟

ج: درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید :

۸۴- خداوند تنها مبداء و خالق جهان است موجودات همه مخلوق او هستند

۸۵- اگر کسی معتقد باشد این جهان را چند خالق آفریده اند گرفتار شرک در ولایت شده است

۸۶- گر کسی معتقد به شرک در خالقت باشد معتقد به شرک در مالکیت نخواهد بود

۸۷- باغبان وقتی رابطه خود را با خدا بررسی می کند ، زراعت را کار خود می داند .

۸۹- حق ولایت و تصرف از آن خداست چون او مالک جهان است .

۹۰- ولایت پیامبر(ص) بر انسان به معنی واگذاری بخشی از ولایت خداوند به اوست .

۹۱- توانایی شفای بیمار ، به زمان حیات پیامبر اکرم (ص) اختصاص دارد .

۹۲- توحید در ربوبیت یعنی هر گونه تصرف در جهان حق و شایسته اوست .

۹۳- باغبان وقتی رابطه خود را با خدا بررسی می کند ، می بیند که هم خودش و هم نیرو و هم توانش از آن خداست .

۹۴- توحید در ربوبیت بدان معناست که موجودات به خصوص انسان قدرت پرورش و تدبیر ندارند .

د: جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید :

۹۵- صاحب اختیاری که تدبیر امور به دست اوست ..... نامیده می شود

۹۶- اینکه جهان از اصلهای متعدد پدید نیامده است ؛ بیانگر توحید ..... است .

۹۷- کسی که معتقد است خداوند تنها جهان را اداره می کند به ..... اعتقاد دارد .

۹۸- اگر چند خالق برای موجودات جهان تصور کنیم ، هر کدام از آنها را ..... فرض نموده ایم .

۹۹-رسول خدا(ص)از همان آغاز رسالت خود از مشرکان می خواست با گفتن جمله«.....» دست از شرک و.....بردارند و به خدای یگانه ایمان آورند.

۱۰۰-مشرکان باگفتن جمله لا اله الا الله تمام .....فرد به رسمیت شناخته می شد و دفاع از حقوق او بر ..... واجب می گشت

۱۰۱-خداوند رابطه .....میان پدیده های .....حاکم کرده است

ه: به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید :

۱۰۲- مهم ترین اعتقاد دینی و پایه و اساس آن چیست

۱۰۳- باغبانی که پرورش درختان را مستقل از خداوند می داند ، گرفتار چه شرکی شده است ؟

۱۰۴- کسی که فکر کند ، مستقل از خداوند می تواند امورش را تدبیر کند ، گرفتار چه شرکی شده است ؟

۱۰۵- توحید به چه معناست ؟

۱۰۶- ارزش و اعتبار اعتقادات دینی به چه چیز وابسته است

۱۰۷- مراتب توحید را فقط نام ببرید

۱۰۸- شرک در ربوبیت و تدبیر به چه معناست

۱۰۹- شرک به معنای چیست؟

۱۱۰- مراتب شرک را فقط نام ببرید؟

و: اصطلاحات زیر را تعریف کنید :

۱۱۱- شرک در ربوبیت

۱۱۲- توحید در خالقیت

۱۱۳- توحید در ولایت

۱۱۴- توحید در ربوبیت

۱۱۵- توحید در مالکیت

۱۱۶- شرک در مالکیت

۱۱۷- شرک در خالقیت

۱۱۸- شرک در ولایت

ز: به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید:

۱۱۹- بطلان اعتقاد به خدایان متعدد را با یک دلیل عقلی شرح دهید.

۱۲۰- استدلال کنید چرا برای جهان چند مبدأ و خالق نمی توان تصور کرد. دو مقدمه و یک نتیجه؟

۱۲۱- توحید در ولایت را به عنوان یکی از مراتب توحید توضیح دهید.

۱۲۲- توحید در ولایت را به عنوان یکی از مراتب توحید توضیح دهید. منظور از ولایت پیامبر چیست؟

۱۲۳- چرا خداوند به معنای وجود بی نیاز، فقط باید یکی باشد؟

۱۲۴- دنیای کنونی از نظر اعتقاد به خدا چگونه است؟

۱۲۵- رابطه ی اعتقاد به توحید با سایر اعتقادات و اعمال زندگی ما چیست؟

۱۲۶- درک این حقیقت که همه ی حوادث و تأثیرات جهان از خداست، ما را به چه نتیجه ای می رساند

۱۲۷- ولایت اشخاص در چه صورتی قابل قبول است؟

۱۲۸- قبول ولایت پیامبر صلی الله علیه و اله و سلم به چه معنا است؟

۱۲۹- آیا اعتقاد به توحید در ربوبیت و تدبیر به معنای انکار قدرت پرورش و مدیریت موجودات و یا انسان ها است؟

با ذکر یک مثال توضیح دهید

۱۳۰- آیا توسل به پیامبران و معصومین شرک به حساب می آید؟ استدلال خود را بنویسید

۱۳۱- نمونه های از توسل در قرآن را ذکر کنید

۱۳۲- چرا برخی از افراد در تبیین علمی پدیده های جهان، تدبیر خدا را نادیده می گیرند

درس سوم : توحید و سبک زندگی

الف) سوالات چهارگزینه ای

۱۳۳- سلطه حاکمانی که هر یک منافع خود را دنبال کنند از مصادیق کدام گزینه محسوب می شود؟

- ۱- ولایت طاغوت   ۲- بعد فردی توحید   ۳- شرک در ولایت   ۴- بعد اجتماعی توحید

۱۳۴- کدام یک، از ویژگی های شخصیت انسان موحد است؟

- ۱- سمت و سوی خدایی گرفتن کشش های درونی
 ۲- سمت و سوی خدایی گرفتن کشش های بیرونی
 ۳- یگانگی و جهت گیری تمایلات درونی و بیرونی در جهت خدا و بندگی او از
 ۴- جهت گیری تمایلات درونی و بیرونی افراد در جهت پرستش و عبودیت خدا

۱۳۵- نتیجه و تأثیر شرک بر شخصیت فرد مشرک کدام است؟

- ۱- داشتن چندین شخصیت با جهت گیری های مختلف
 ۲- وقوع ستیزه ای درونی و سلب آرامش حقیقی از فرد مشرک
 ۳- سرگردانی در پاسخگویی به معبودهای متفرق و پراکنده
 ۴- گرفتار شدن در خدمت به معبودهای گوناگون درونی و بیرونی

۱۳۶- آرامش و اطمینان درونی و کاهش اضطراب و دلهره، در گرو آن است که انسان:

- ۱- کشش های درونی خود را کنترل و در جهت خداوند ساماندهی کند
 ۲- کشش های متفرق و مختلف بیرونی و درونی خود را به درستی پاسخ گوید
 ۳- کشش های درونی و بیرونی خود را کنترل و سرکوب کند
 ۴- بر ستیزه ی پایان ناپذیر درونی خود پیروز شود

۱۳۷- کمال آرامش انسان موحد در آن است که:

- ۱- فرمان هایی را که باید انجام دهد در جهت منافع خود ببیند
 ۲- خود را تربیت کند و کشش های بیرونی خود را سامان دهد
 ۳- فرمان هایی را که باید انجام دهد در جهت رضای الهی ببیند
 ۴- کشش های درونی خود را کنترل کند

۱۳۸- کدام یک از موارد زیر نشانه ی تشابه و تناسب میان ابعاد مختلف توحید در عبادت نیست؟

- ۱- نظم و هماهنگی   ۲- هماهنگی و اتحاد   ۳- انسجام و یکپارچگی   ۴- توازن و زیبایی

۱۳۹- آرامش انسان موحد در توحید عملی آن گاه کامل می گردد که بداند:

- ۱- تمام فرمان ها به سود و منفعت خود اوست تا فرمان دهنده
- ۲- تمامی عبادتهایش دارای پاداش و ثواب است
- ۳- عبادت خداوند کسب رضایت اوست
- ۴- تنها از یک نفر اطاعت می کند

۱۴۰- کدام عبارت صحیح نیست؟

- ۱- پرستش بت ها امروزه در میان ملل متمدن جایگاهی ندارد
- ۲- شرک و بت پرستی در دنیای امروز پیچیده تر و خطرناکتر از گذشته است
- ۳- یکی از جوهره های بت پرستی خدا را معبود و مقصود ندانستن است
- ۴- از بین رفتن بت های قدیمی به معنای پایان شرک ورزی است

۱۴۱- کدام مورد از دیدگاه قرآن از جمله معیارهای ثابت شرک و بت پرستی نمی باشد؟

- ۱- غیر خدا را ارباب قرار دادن
- ۲- ابزار و وسیله قرار دادن مصنوعات بشری
- ۳- پذیرش سرپرستی و عبودیت غیر خدا
- ۴- رویکرد به جهتی غیر از جهت خدا

ب: قرآن کریم ، حدیث و پیام :

۱۴۲- «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» با استناد به آیه به سوالات پاسخ دهید

- الف) نتیجه اعتقاد به توحید در ربوبیت چیست
- ب) با توجه به آیه راه درست زندگی کدام است؟

۱۴۳- آیه شریفه «أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا» بیانگر کدام توحید است ؟

۱۴۴- با تدبر در آیه شریفه «بِشْرَاطِ مَا كُنْتُمْ تُبَدِّلُونَ» به سوالات زیر پاسخ دهید «وَمِنَ النَّاسِ مَن يُعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَهُ شَرٌّ لَمْ يَكُفُرْ»

انقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ»

- الف) پرستشی که از روی ایمان باشد با پرستشی که از روی تردید باشد چه تفاوتی دارد؟
- ب) چرا برخی انسان ها در برابر هر خیر و شری که به آن ها می رسد دو روش متفاوت در پیش می گیرند؟
- ج) از آیه شریفه چه نکته مهمی برای زندگی دریافت می کنید؟
- د) پیام ایه چیست؟

۱۴۵- با تدبر در آیه شریفه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْفُونَ إِلَيْهِمْ بِالْمُودَةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ» به سوالات پاسخ دهید

الف) با استناد به ایه نشانه انسان موحد در بعد اجتماعی توحید چیست؟

ب) با توجه به ایه کدام توحید استنباط می شود

ج) با تدبر در آیه ویژگی جامعه توحیدی چیست

۱۴۶- با تدبر در آیه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» (آل عمران/۵۱) بگویند؛ نتیجه اعتقاد به توحید در ربوبیت چیست؟

۱۴۷- با توجه به آیه «أرأيت من اتخذ إلهه هواة أفأنت تكون عليه وكيلا» توضیح دهید؛ تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان پذیری از طاغوت باعث چه چیزی می شود؟

۱۴۸- پیام آیه شریفه « يا أيها الذين آمنوا لاتتخذوا عدوی و عدوكم أولیاء تلقون إليهم بالمودة و قد كفروا بما جاء کم من الحق» (ممتحنه/۱) را بنویسید؟

ج: درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید :

۱۴۹- میان بُعد فردی توحید عملی و بُعد اجتماعی آن تشابه و تناسب وجود دارد .

۱۵۰- انسان موحد دارای شخصیتی یگانه و یکپارچه ، در جهت عبودیت و پرستش خداست .

۱۵۱- معرفت به خدا ، زمانی میوه خود را می دهد که از مرحله شناخت ذهنی به مرحله ایمان قلبی برسد .

۱۵۲- هر کسی در زندگی خود از فرمان های خدا اطاعت کند به مراتبی از توحید عملی رسیده است

۱۵۳- برای یک انسان موحد در جهان هیچ حادثه ای در عالم بی حکمت نیست

۱۵۴- دشواری های زندگی انسان نشانه بی مهری خداوند است که مانع برای رشد و شکوفایی است

د: جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید :

۱۵۵- انسان ..... دارای شخصیتی یگانه و یکپارچه است .

۱۵۶- اطاعت از رسول خدا و جانشینان او لازمه توحید ..... است .

۱۵۷- مهم ترین شعار اسلام که موجب فلاح و رستگاری است عبارت ..... می باشد .

۱۵۸- یکپارچه شدن نظام اجتماعی در جهت اطاعت همه جانبه از خداوند به بُعد ..... توحید اشاره دارد .

۱۵۹- انسانی که در خدمت معبودهای گونه گون است و جهت گیریهای متفرق دارد ..... است .

۱۶۰- کلمه ..... مهم ترین شعار اسلام و جامع همه ابعاد توحید است .

۱۶۱- میان بُعد فردی توحید عملی و اجتماعی آن ..... و ..... وجود دارد .

۱۶۲- توحید، محور و روح زندگی .....، و شرک، محور و روح زندگی ..... است.

۱۶۳- تحقق توحید در فرد و در جامعه دارای ..... و ..... است.

۱۶۴- افکار و اعتقادات هر فرد مهم ترین عامل در تعیین ..... و ..... اوست.

۱۶۵- بزرگ ترین کمال انسان ..... و دانش است و هیچ امر دیگری با آن قابل مقایسه نیست.

۱۶۶- اگر کسی دل به هوای نفس سپرده و او را معبود قرار دهد، دچار شرک ..... شده است.

۱۶۷- یک نظام اجتماعی علاوه بر رکن سیاسی دارای ارکان دیگری مانند ..... و ..... نیز هست.

۱۶۸- ایمان همه افراد یکسان نیست و میزان تأثیر گذاری آن به درجه ایمان افراد به ..... و ..... دارد.

۱۶۹- کسی که بنده خداست و او را می پرستد در برابر او ..... است.

ذ: ارتباط : هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد : (یک مورد اضافی است)

۱۷۰- تبعیت از حاکمیت طاغوت

۱۷۱- کسب رضایتِ خداوند

ه: به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید:

۱۷۲- مهم‌ترین شعارِ اسلام که جامع همهٔ ابعادِ توحید و نفی هرگونه شرک است چیست؟

۱۷۳- لازمهٔ توحیدِ عملی چیست؟

۱۷۴- منظور از توحیدِ عملی چیست؟

۱۷۵- چرا توحید در عبادت توحیدِ عملی نامیده می‌شود؟

۱۷۶- به چه جهت کلمه لا اله الا الله دژدربرابر گناه است

۱۷۷- عبارت لا اله الا الله در بردارنده ی چه چیزهایی است

۱۷۸- چه چیزهایی سبب شده که انسان امروز در عین پذیرش توحید از خدا غافل باشد؟

۱۷۹- بازتاب توحید در زندگی چیست؟

۱۸۰- چه نکاتی می‌توان از شعر «سر ارادت ما و آستان حضرت دوست / که هر چه بر سر ما می‌رود ارادت اوست» استنباط کرد؟

۱۸۱- شعر «سر ارادت ما و آستان حضرت دوست / که هر چه بر سر ما می‌رود ارادت اوست» به چه موضوعی اشاره دارد؟

و: اصطلاحات زیر را تعریف کنید:

۱۸۲- انسانِ موحد

۱۸۳- توحیدِ عملی

۱۸۴- توحیدِ اجتماعی

ز: به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید:

۱۸۵- ضمن تعریف «شرکِ اجتماعی»، ویژگیهای «جامعهٔ طاغوتی» را بنویسید.

۱۸۶- معیارهای ثابتِ شرک و بُت‌پرستی را از دیدگاهِ قرآنِ کریم بنویسید.

۱۸۷- چه تشابه و تناسبی میان بُعدِ فردی توحید و بُعدِ اجتماعی آن وجود دارد؟ کاملاً توضیح دهید.

۱۸۸- توحیدِ عبادی را به طور کامل توضیح دهید؟

۱۸۹- ویژگیهای انسانِ موحد و مشرک را از بُعدِ فردی توحیدِ عملی با یکدیگر مقایسه کنید.

۱۹۰- ویژگیهای انسانِ موحد را بنویسید؟

۱۹۱- ویژگیهای انسانِ مشرک را بنویسید.

۱۹۲- چه خصوصیتاتی در فردِ مشرک، موجب سلب آرامش او می‌شود؟

۱۹۳- چرا بسیاری از انسانهای امروز، در عین پذیرشِ توحید، از یادِ خدا غافلند؟

۱۹۴- منظور از « بُعدِ اجتماعی توحیدِ عملی » چیست ؟ و چگونه تحقق می‌یابد ؟

۱۹۵- ریشهٔ بُت‌پرستی و شرکِ جدید در دنیای امروزی چیست ؟

۱۹۶- با درک کدام اعتقادات انسان به این نتیجه می‌رسد که تنها باید خدا را اطاعت کند

۱۹۷- در چه صورت انسان با وجود کشش‌های گوناگون به آرامش خواهد رسید؟

۱۹۸- شباهت‌های دو بعد فردی و اجتماعی توحیدِ عملی را با یکدیگر بنویسید

۱۹۹- در چه صورت زندگی انسان خدایی تر می‌شود؟

۲۰۰- دل مشغولیهای انسان عصر حاضر چه نتیجه‌ای در ارتباط با توجه به جهان خلقت برای او به بار آورده است

۲۰۱- وضعیت بت‌پرستی در جهان کنونی چگونه است

۲۰۲- جلوه‌هایی از شرکِ جدید را در ساختارهای مختلف زندگی بشر بررسی کنید

۲۰۳- جامعه موحد حکومتی چه کسانی را نمی‌پذیرد؟

۲۰۴- اگر در جامعه‌ای افراد تنها منافع خود را محور فعالیت اجتماعی قرار دهند، آن جامعه با چه مشکلاتی روبرو خواهد شد؟

دانشگاه آزاد اسلامی
پایگاه تخصصی

درس چهارم : فقط برای او

الف) سوالات چهار گزینه ای :

۲۰۵- تحقق توحید عبادی در ابعاد مختلف آن عبارت است از این که:

- ۱- اجتماع انسانی زمینه را برای تحقق توحید در شخصیت افراد ایجاد نماید
- ۲- انسان با دخالت در امور اجتماعی جامعه را صحنه ی تحقق توحید نماید
- ۳- اجتماع انسانی حاکمیت ستمگران را نپذیرد و ولایت طاغوت را نفی کند
- ۴- انسان تلاش کند تا شخصیت فردی و حیات اجتماعیش تجلی گاه توحید باشد

۲۰۶- بندگی خداوند و عبودیت او همان..... است که حقیقت آن با قرار گرفتن در ..... محقق می شود.

- ۱- صراط مستقیم - اسلام
- ۲- دین و صراط مستقیم - صراط مستقیم
- ۳- دین و صراط مستقیم - اسلام
- ۴- اسلام - صراط مستقیم

۲۰۷- مراتب بندگی هر کس وابسته به چیست؟

- ۱- راه یابی وی به صراط مستقیم و پیروی از دین خدا
- ۲- کسب کمالات مختلف و استفاده از آن درزندگی
- ۳- میزان علم و دانش و بهره مندی از خرد و تفکر دراموردنیا
- ۴- حفظ ارزش های اخلاقی و پای بندی به آن ها

۲۰۸- کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱- اخلاص در بندگی و عبادت، یگانه دانستن خدا توسط انسان است
- ۲- خداوند از ما خواسته است که از عبادت شیطان دور شویم و به بندگی او در آییم
- ۳- خداوند از ما خواسته است که با اراده ی خود بندگی و عبودیت را تحقق بخشیم
- ۴- خداوند دوری از شیطان و رو به خدا آوردن را به صورت گرایشی فطری در ما قرار داده است

۲۰۹- دوری کامل از شیطان و کمال بندگی در کدام گزینه قابل مشاهده است؟

- ۱- یاد آوری عهد و پیمان انسان با خداوند در دوری از شیطان
- ۲- عدم دسترسی شیطان به فرد و نا امیدي او از انسان
- ۳- یاد آوری عهد و پیمان انسان با خداوند در عبودیت خدا
- ۴- عدم دسترسی شیطان به انسان و نا امیدي فرد از شیطان

۲۱۰- کدام مورد تسلیم در برابر حقیقت را به دنبال ندارد؟

- ۱- تبعیت از عقل
- ۲- تبعیت از دل
- ۳- خضوع در مقابل حق
- ۴- نداشتن عناد با حق

۲۱۱- نتیجه ی خضوع در برابر حق کدام است؟

- ۱- سهولت ورود به مسیر بندگی و تسریع موفقیت ها
- ۲- تبعیت از عقل و پذیرش سخنان حق
- ۳- سهولت در تصمیم گیری و پذیرش خیرخواهی دیگران
- ۴- تصدیق خیرخواهی دیگران و تبعیت از عقل

۲۱۲- «دل» در دوست داشتن خود تابع کدام است؟

۱- عقل و هوی و هوس	۲- عقل و تدبیر و تفکر	۳- هواهای نفسانی	۴- مصلحت فردی
۲۱۳- حقیقت اسلام چیزی نیست جز ..... و بزرگ ترین حق عبارت است از			
۱- تبعیت از عقل - عبودیت خداوند و بندگی او	۲- تبعیت از عقل - سخن خدا و راهنمایی های او	۳- تسلیم بودن در برابر حق - عبودیت خداوند و بندگی او	۴- تسلیم حق بودن - کلام خداوند و هدایت او
۲۱۴- معرفت عمیق و افزایش ایمان به خداوند دارای کدام تأثیر است؟			
۱- امیدواری به دستیابی به نعمت های جاودان اخروی	۲- افزایش انگیزه ی انسان برای عبودیت و بندگی خدا	۳- ایجاد آمادگی در ملاقات با خدا و به یاد داشتن معاد	۴- ترجیح لذت های آخرت و دوری از لذت های زودگذر دنیا
۲۱۵- بیت: «مهر رخسار تومی تابد ز ذرات جهان هر دو عالم پرزورودیده نابینا چه سود»، بیانگر کدام مفهوم است؟			
۱- عدم تفکر و تعقل در آیات و نشانه های الهی در اثر غفلت و بی توجهی	۲- عدم امکان تفکر و تعقل در آیات و نشانه های الهی به دلیل نایبایی	۳- توجه به جلوه های ذات خدا در پدیده های طبیعت و تفکر و تعقل در آن ها	۴- درک حضور خداوند در تمامی پدیده ها و رویدادهای جهان هستی

ب: قرآن کریم، حدیث و پیام:

۲۱۶- با استناد به آیه به سوالات پاسخ دهید

« قُلْ إِنَّمَا أَعْظَمُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِي وَفِرَادَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا » (سبأ / ۴۶)

الف) مقصود از قیام جمعی و قیام فردی چیست؟

ب) آیا میان عبارت «فقط مرا بپرستید» و فقط برای خدا قیام کنید رابطه های هست؟

۲۱۷- «مومنان با توجه به مراتب اخلاصشان، بر یکدیگر برتری پیدا می کنند» از این سخن پیامبر (ص) در خصوص

اخلاص چه نکته مهمی قابل استنباط است

۲۱۸- با تدبیر در معنی آیه (بگو همانا نماز و عبادتهایم و زندگی و مرگم فقط برای خداست که پروردگار جهانیان است

الف) هدف اصلی انسان در زندگی چیست؟

ب) با تدبیر در معنی آیه مهم ترین پیام آیه برای زندگی انسان چیست؟

ج) کدام توحید از آیه قابل استنباط است؟

۲۱۹- منظور حدیث « نیه المومن خیر من عمله » چیست؟

۲۲۰- با تدبیر در آیه « أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ وَأَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ » به سوالات پاسخ دهید

الف) خداوند در ازای بندگی، به فرزندان آدم چه وعده ای داده است؟

ب) پیام آیه چیست؟

ج) مهمترین نکته این عبارت چیست (اهدنا الصراط المستقیم) چیست؟

۲۲۱- «انما الاعمال بالنیات» تاکید بر چه دارد

۲۲۲- در فرمایش حضرت علی (ع) «فاعل الخیر، خیر منه، و فاعل الشر، شر منه» تفکر کنید به سوالات پاسخ دهید

الف) مربوط به کدام نوع اخلاص است؟

ب) با تدبیر در حدیث رابطه اخلاص در اندیشه با اخلاص قلبی در چیست؟

د) با استناد به حدیث فوق حسن فعلی و حسن فاعلی را توضیح دهید

۲۲۳- از این سخن علی (ع) «خداوند بدان جهت روزه را واجب کرد تا اخلاص مردم را بیازماید» چه نکته مهمی قابل استنباط است

ج: درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید:

۲۲۴- هرچه معرفت بیشتر باشد، درجه اخلاص انسان بیشتر است

۲۲۵- اگر نماز را برای ریا و خوشآمدگویی دیگران به جا آوریم فاقد حُسنِ فعلی است.

۲۲۶- شیطان در پیشگاه خدا اقرار کرده که توانایی فریب انسان با اخلاص را ندارد.

۲۲۷- بندگی خالصانه خداوند ثمراتی دارد که در تصور و تخیل همه انسان هاست

۲۲۸- اخلاص بدین معناست که شخص اندیشه و دل خود را جایگاه خدا کند

۲۲۹- در اسلام اخلاص شرط قبولی تمامی اعمالی است که فرد به درگاه خداوند عرضه می دارد

۲۳۰- عمل خالص آن عملی است که دوست داری همه به خاطر آن کار، تو را ستایش و تمجید کنند

۲۳۱- شرط اخلاص در عمل تحقق اخلاص در اندیشه است

۲۳۲- گناه ریشه درخت اخلاص و بندگی را می سوزاند و آن را بتدریج از بین می برد

۲۳۳- انسان حکیم انسانی است در شرایط معمولی حق را از باطل تشخیص می دهد

د: جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید:

۲۳۴- روح و نیتِ عمل در صورتی که الهی باشد، دارای ..... است

۲۳۵- اخلاص در بندگی معنای دیگری از توحید ..... است.

۲۳۶- ظاهرِ عمل در صورتی که مطابق فرمانِ الهی باشد دارای ..... است.

۲۳۷- عملی که مطابق دستوراتِ الهی به جا آورده شود، دارای ..... است

۲۳۸- اخلاص دو گونه است اخلاص در ..... اخلاص در .....

۲۳۹- هدف خلقت انسان ..... این جز با سعی و تلاش ..... بدست نیاید

۲۴۰- در اسلام ..... شرط قبولی تمامی اعمالی است که فرد به درگاه خداوند عرضه می دارد

۲۴۱- برای این که عمل برای خداوند خالص شود لازم است نخست اخلاص در ..... تحقق یابد

۲۴۲- انسان مومن تلاش می کند ..... و ..... خود را ..... کند

۲۴۳- نیت مومن از ..... او ..... است

۲۴۴- همانا ..... انسان وابسته به ..... اوست

۲۴۵- برای انسان مومن در هر عملی باید دو ..... موجود باشد اولی ..... دومی .....

۲۴۶- حسن فاعلی .....

۲۴۷- حسن فعلی .....

۲۴۸- پیوند محکمی میان ..... به خداوند و ..... به او وجود دارد

۲۴۹- عمل بر اساس ..... و ..... بسیار ارزشمندتر و مقدس تر از عملی که در آن ..... نیست

۲۵۰- ترک گناه و توجه به ..... و ..... درخت اخلاص را آبیاری می کند

۲۵۱- در میان اعمال واجب ، ..... تأثیری خاصی در تقویت اخلاص دارد

۲۵۲- حکمت به معنای ..... و ..... و به دور از خطاست

۲۵۳- انسان حکیم به درجاتی از ..... می رسد که می تواند در شرایط سخت و پیچیده ، ..... تشخیص دهد

ذ: ارتباط : ۲۵۴- هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد: (یک مورد اضافی است)

- خلوص نیت

- شکل عمل مطابق با فرمان خدا

۲۵۵- هر یک از جملات زیر به کدام یک از راههای رسیدن به اخلاص اشاره دارد؟

الف) تقویت محبت خداوند در قلب ، موجب بهرمندی از امدادهای الهی می شود .

ب) قرآن مارا به تفکر و تعقل در آیات و نشانههای الهی دعوت می کند .

ج) ترک گناه و توجه به واجبات عامل رشد درخت اخلاص است

د) کسی که به ندای هوس پاسخ دهد راه حقیقت را بر خود می بندد

۲۵۶- هر یک از جملات زیر مربوط به کدام یک از میوه های درخت اخلاص است

الف) انسان با اخلاص به درجاتی از بصیرت و روشن بینی می رسد که می تواند در شرایط سخت و پیچیده ، حق را از باطل تشخیص دهد

ب) انسان به مرحله ای از اخلاص می رسد که دیگر فریب وسوسه های شیطان را نمی خورد

ج) دیدار محبوب حقیقی

ه: به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید :

۲۵۷- اخلاص در بندگی به معنای چیست ؟

۲۵۸- ثمرهٔ اخلاص در انسان چیست ؟

۲۵۹- بالاترین میوهٔ اخلاص در بندگی چیست ؟

۲۶۰- با توجه به آیات قرآن انسان با نادیده گرفتن چه چیزی ، بندهٔ هوای نفس و شیطان می‌شود ؟

۲۶۱- شیطان در پیشگاه خدا اقرار کرده که توانایی فریب چه کسانی را ندارد ؟

۲۶۲- نمازی که بدون نیتِ خالص خوانده شود فاقدِ کدام حُسن است ؟

۲۶۳- زندگی انسان صحنه‌ی نزاع و انتخاب بین چه جهت‌هایی است ؟ درخواست خداوند از انسان در نزاع همیشگی وی در زندگی چیست

۲۶۴- میزان اخلاص انسان چه تاثیر و نتیجه‌ای برای او دارد؟

۲۶۵- راه‌های رسیدن به اخلاص و تقویت آن را نام ببرید

۲۶۶- دوندایی که دل را به سوی خود دعوت می‌کند چیست؟

۲۶۷- قرآن کریم به منظور افزایش معرفت به خداوند چه توصیه‌ای دارد ؟

۲۶۸- انواع اخلاص را نام ببرید

۲۶۹- معنای اخلاص در اندیشه چیست ؟

۲۷۰- حسن فعلی را تعریف کنید

۲۷۱- حسن فاعلی را تعریف کنید

ز : به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید :

۲۷۲- ویژگیهای افرادِ حق‌پذیر را با کسانی که راهِ حق را به سوی خود بسته‌اند مقایسه کنید .

۲۷۳- در چه صورت نماز از حسن فعلی و فاعلی برخوردار است ؟

۲۷۴- راه‌های تقویت اخلاص را نام ببرید .

۲۷۵- قرآن کریم برای افزایش معرفت به خدا چه راهی را توصیه می‌کند ؟ توضیح دهید .

۲۷۶- از میوه‌های درخت اخلاص دریافت پاداش‌های وصف ناشدنی را توضیح دهید

۲۷۷- قرآن کریم همواره ایمان را همراه با چه چیز معرفی کرده است؟ چرا؟

۲۷۸- حُسنِ فعلی و حُسنِ فاعلی را با مثال تشریح کنید

۲۷۹- چگونه راز و نیاز با خدا و کمک خواستن از او ما را در رسیدن به حقیقتِ بندگی و اخلاص یاری می‌کند .

۲۸۰- نتایج و ثمراتِ « اخلاص » در زندگی انسان چیست ؟

۲۸۱- « تقویتِ روحیهٔ حق‌پذیری » را به عنوان یکی از راه‌های تقویت اخلاص را شرح دهید .

۲۸۲- چگونه با تقویتِ روحیهٔ حق‌پذیری می‌توان در مسیرِ بندگی و اخلاص حرکت کرد ؟ شرح دهید .

۲۸۳- مسیر توحید عملی چگونه مسیری است؟

۲۸۴- مراتب بندگی افراد وابسته به چیست؟

۲۸۵- زندگی انسان صحنه ی نزاع بین کدام جهت گیری هاست؟

۲۸۶- در خواست خداوند از انسان در بندگی کردن چگونه در وجود او نهاده شده است

۲۸۷- وظیفه ی انسان در اجابت در خواست بندگی خدا از وی چیست؟

۲۸۸- میزان پیشروی انسان در مسیر بندگی و اخلاص چه تأثیری بر او دارد

۲۸۹- راه های پیشروی در مسیر بندگی کدامند

۲۹۰- خضوع در مقابل حق دارای چه نتایجی است

۲۹۱- کسانی که حق پذیر نیستند، چگونه راه ورود حق را به روی خود می بندند

۲۹۲- نتیجه ی پاسخ دل به هوی چیست؟

۲۹۳- دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات یکی از راه های تقویت اخلاص است آن را توضیح دهید

۲۹۴- قرآن کریم با چه هدفی به طور مداوم و مکرر به تفکر و تعقل دعوت کرده است

۲۹۵- مهم ترین شرط در درستی و صحت عمل چیست

۲۹۶- درک ثمرات وصف ناشدنی درخت عبودیت وابسته به چیست

۲۹۷- معنا و مفهوم اخلاص در قلب چیست

۲۹۸- اخلاص در بندگی و توحید عبادی به چه معناست؟

سازمان اساتید و مربیان اسلامی
موسسه تخصصی تربیتی
پایگاه تخصصی
موسسه تخصصی تربیتی

درس پنجم : قدرت پرواز

الف) سوالات چهار گزینه ای :

۲۹۹- اختیار به عنوان حقیقتی ذاتی و غیر قابل انکار قابل پذیرش است، زیرا:

- ۱- دلایل و شواهد موجود بر وجود اختیار همه ی افراد را به قبول آن واداشته است
- ۲- هر کس وجود اختیار را با استدلال منطقی و عقلانی قابل اثبات می بیند
- ۳- دلایل علمی متعدد بر وجود اختیار از سوی دانشمندان و فلاسفه ارائه شده است
- ۴- هر کس حتی منکر اختیار آن را در درون خود می یابد و در عمل از آن بهره می گیرد

۳۰۰- سبک و سنگین کردن امور و تردید در انتخاب یا انجام کارها به ترتیب مربوط به کدام یک از نشانه های اختیار است؟

- ۱- تفکر و تأمل - تفکر و تأمل
- ۲- تفکر و تأمل - تفکر و تأمل
- ۳- خرسندی پس از کار - تفکر و تأمل
- ۴- احساس شرم و پشیمانی - مسؤولیت پذیری

۳۰۱- قدرت اختیار از چه نظر شبیه به قدرت تفکر است؟

- ۱- امکان بهره مندی از آن و دستیابی به آزادی های وسیع در عمل و انتخاب
- ۲- انکار ناپذیر بودن آن و اهمیت وجودی آن که در سرشت انسان قرار دارد
- ۳- انکار ناپذیری آن و قوی بودن دلایل اثبات وجود آن که مبتنی بر عقل و منطق است
- ۴- امکان بهره مندی پس از توجه به آن و رشد تدریجی آن و کسب نتایج بهتر در اثر شکوفایی

۳۰۲- کدام یک از موارد از دستاوردهای انکار اختیار در بعد فردی است؟

- ۱- تحرک و پویایی
- ۲- احساس امیدواری و میل به بالندگی
- ۳- احساس ناکامی و سلب شخصیت
- ۴- سکوت در برابر ظلم و ستم حاکمان

۳۰۳- اعتقاد به قضا و قدر از اعتقاد به کدام اصل ناشی می شود؟

- ۱- عدل
- ۲- اختیار
- ۳- جبر
- ۴- توحید

۳۰۴- آیه ی: *إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا...* اشاره به کدام عقیده دارد؟

- ۱- حاکمیت قضا و قدر و قانونمندی جهان به عنوان پایه های پذیرش اختیار
- ۲- وابستگی جهان به قدرت الهی و وقوع حوادث جهان به اذن خدا به عنوان توحید در ربوبیت
- ۳- حفظ و نگه داری جهان از نابودی توسط خداوند به عنوان توحید در خالقیت
- ۴- وابستگی جهان به اراده ی حکیمانه و عادلانه ی خداوند به عنوان پایه ی پذیرش اختیار

۳۰۵- رخداد حوادث جهان بر اساس نقشه و طرح الهی و اراده ی او قابل طرح در کدام دیدگاه است؟

- ۱- دیدگاه غیر مادی
- ۲- دیدگاه توحیدی
- ۳- جبری مطلق
- ۴- جبری نسبی

۳۰۶- کدام یک از موارد جزو معانی قضا نیست؟

۱- حتمیت بخشیدن	۲- پایان دادن	۳- حکم کردن	۴- اندازه گیری
۳۰۷- موجودات جهان از آن جهت مقدر به تقدیر الهی هستند که: ۱- خداوند حدود، اندازه و ویژگی های مکانی و زمانی آن ها را تعیین می کند ۲- خداوند با حکم و فرمان و اراده ی خود وجود آن ها را حتمیت می بخشد ۳- خداوند حدود، و ویژگی های ساختاری موجودات را خلق می کند ۴- خداوند با قدرت و اراده ی خود موجودات و روابط آن ها را ایجاد می کند			
۳۰۸- آن چه در جهان هستی به ترتیب به تقدیر الهی و قضای او مربوط می شود عبارت است از: ۱- نقشه ی نظام خلقت و روابط میان موجودات - حدود و ویژگی هر موجود ۲- نقشه ی جهان، جایگاه و ویژگی موجودات - خلق و آفرینش ۳- اجرای حدود و ویژگی های هر موجود - خلق و آفرینش ۴- تعیین حدود و روابط میان موجودات در نظام خلقت - تعیین جایگاه و نقش هر موجود در نظام			
۳۰۹- اعمال انسان از آن جهت داخل در تقدیر الهی است که: ۱- تقدیرات الهی موجب تصمیم گیری انسان است ۲- استفاده ی انسان از اختیار امری جبری است ۳- اختیار انسان یکی از تقدیرات الهی است ۴- تابع جبر نبودن عملی اختیاری از سوی انسان است			

ب: قرآن کریم ، حدیث و پیام :

۳۱۰- منظور امیرالمومنین از این جمله که (از قضای الهی به قدرالهی پناه می برم) چیست ؟

۳۱۱- آیه مقابل چگونه وجود اختیار در انسان را اثبات می کنند « إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا » (سوره انسان آیه ۳)

۳۱۲- با تدبر در آیه توضیح دهید که چگونه وجود اختیار در انسان را اثبات شود «فَإِذَا جَاءَكُمْ بُصَائِرٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ» (سوره انعام آیه ۱۰۴)

۳۱۳- با تدبر در آیه توضیح دهید علت آتش دوزخ گناهکاران چیست «ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَالِمٍ لِّلْعَالَمِينَ»

۳۱۴- با تدبر در آیه «إِنَّ اللَّهَ يُصَوِّتُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْ تَزُولَا وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّن بَعْدِهِ إِنَّهٗ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا» (سوره فاطر آیه ۴۱) به سوالات زیر پاسخ دهید

الف) اعتقاد به خدای حکیم و مدبر را به عنوان یکی از پایه های پذیرش اختیار توضیح دهید

ب) با استناد به آیه علت عدم اشفستگی و بی نظمی در جهان چیست

ج) نتیجه و پیامد اعتقاد به خدای حکیم در زندگی انسان چیست ؟

۳۱۵- با تدبر در آیه «أَلَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ» به سوالات پاسخ دهید
الف) قانون مندی تخلف ناپذیر و استوار چگونه قابل توجیه است
ب) یکی از پدیده های طبیعت را که به عنوان نمونه ای از قضا و قدر در قرآن بیان گردیده است، آن را توضیح دهید

ج: درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید:

- ۳۱۶- ویژگیها و حدود هر موجودی مربوط به تقدیر الهی است .
۳۱۷- تقدیر که از حکمت الهی سرچشمه می‌گیرد بر قضا تکیه دارد .
۳۱۸- به اجرا در آوردن نقشه جهان خلقت و خلق موجودات مربوط « به قضای الهی » است .
۳۱۹- همه عوامل بوجود آورنده معلول، مستقیماً در پیدایش آن مؤثرند .
۳۲۰- تقدیر الهی شامل همه ویژگیها و کیفیتها و روابط میان موجودات می‌شود .
۳۲۱- اعتقاد به قضا و قدر مانع تحرک و عمل انسان است .
۳۲۲- حکم و فرمان خداوند برای خلقت هر مخلوقی بر اساس قضای الهی است .
۳۲۳- کسی که « اختیار » را در بحث انکار می‌کند ، در عمل از قدرت اختیار خود بهره‌ای نمی‌برد .
۳۲۴- اعتقاد به قضا و قدر ، نه تنها مانع تحرک و عمل انسان نیست ، بلکه عامل و زمینه‌ساز آن است .
۳۲۵- وجود اختیار و اراده در انسان به علت اراده الهی و خواست اوست .
۳۲۶- قضا از حکمت الهی سرچشمه می‌گیرد و بر تقدیر تکیه دارد .

د: جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید:

- ۳۲۷- هر قضای الهی بر یک ..... تکیه دارد و بر اساس آن انجام می‌گیرد .
۳۲۸- اختیار یک حقیقت ..... است که هر کس آن را در خود می‌یابد .
۳۲۹- قضا که از اراده الهی سرچشمه می‌گیرد بر ..... تکیه دارد .
۳۳۰- تقدیر از ..... خداوند سرچشمه می‌گیرد .
۳۳۱- اراده انسان که از نفس یا روح او سرچشمه می‌گیرد در ..... اراده خداست .
۳۳۲- نام دیگر قانونمندی و سامان‌بخشی الهی نظام ..... است .
۳۳۳- نقشه جهان با همه موجودات و ریزه کاری ها و ویژگی ها از آن ..... و از ..... خداست
۳۳۴- آبی که برای رفع تشنگی می نوشیم به سبب ..... به همین ..... و ..... است
۳۳۵- انسان خداشناس می داند که فقط با زندگی در در یک جهان قانونمند که پشتوانه آن ..... و ..... خداست
۳۳۶- کشتی جهان ناخدای دارد که به موجب ..... و ..... ناخدا هیچ گاه غرق نخواهد شد

۱- به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید:

۳۳۷- فعلِ اختیاری انسان در چه صورتی انجام می‌پذیرد؟

۳۳۸- معنی لغوی تقدیر را بنویسید.

۳۳۹- موجودات جهان از چه جهت مقدر به تقدیر الهی هستند؟

۳۴۰- «حُکم کردن و حتمیت بخشیدن» معنا و مفهوم چه واژه‌ای است؟

۳۴۱- منشأ و سرچشمه قضای الهی چیست؟

۳۴۲- رابطه اختیار انسان با اراده خدا از چه نوع عللی است؟

۳۴۳- ویژگیها و روابط میان موجودات بیانگر کدام یک از موارد تقدیر یا قضای الهی است؟

۳۴۴- ویژگیها، کیفیتها و کلیه روابط میان موجودات بیانگر چیست

۳۴۵- قضای الهی به چه چیزی تکیه دارد؟

۳۴۶- علت‌هایی که در پیدایش یک پدیده دخالت می‌کنند بر چند دسته اند؟ نام ببرید

۳۴۷- شناخت بیشتر تقدیرات الهی چه کمکی به انسان می‌کند؟

۳۴۸- نقشه‌ی جهان خلقت و خلق موجودات را از نظر ارتباط با قدر الهی بررسی کنید

۳۴۹- ساده‌ترین و آشکارترین تقدیرها کدام است؟

۳۵۰- علل طولی را تعریف کنید

۳۵۱- علل عرضی را تعریف کنید

۳۵۲- منظور از قضای الهی چیست؟

۵۳- پایه‌های اعتقاد به اختیار را نام ببرید

ز: به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید:

۳۵۴- چگونه می‌توان هم به قضای الهی معتقد بود و هم انسان را موجودی مختار دانست؟

۳۵۵- اولین پایه از اعمال اختیاری انسان چیست؟

۳۵۶- آیا اعتقاد به قضا و قدر با وجود اختیار در انسان سازگار است؟ کاملاً شرح دهید؟

۵۷- خرسندی پس از کار را به عنوان یکی از نشانه‌های وجود اختیار تعریف کنید

۵۸- احساس شرم و پشیمانی را به عنوان یکی از نشانه‌های وجود اختیار تعریف کنید

۵۹- مسزلیت‌پذیری در قبال کار را به عنوان یکی از نشانه‌های وجود اختیار تعریف

۳۶۰- توضیح دهید «تفکر و تأمل» چگونه می‌تواند دلیلی بر وجود اختیار در انسان باشد

۳۶۱- اعتقاد به خداوند حکیم چه تاثیری در اعمال اختیاری انسان دارد؟
۳۶۲- رابطه اراده خدا و اختیار انسان را شرح دهید .
۳۶۳- نشانه‌های وجود اختیار در انسان را نام ببرید ؟
۳۶۴- معنای لغوی قضا و قدر چیست ؟
۳۶۵- مفاهیم تقدیر و قضا از کدام یک از صفات خداوند سرچشمه می‌گیرد ؟
۳۶۶- تقدیر الهی شامل چه اموری می‌شود ؟
۳۶۷- دو مورد از شواهد بدیهی بودن اختیار را بنویسید .
۳۶۸- ایمان به خداوند حکیم و نظام حکیمانه او چه تأثیراتی در زندگی انسان دارد ؟ .
۳۶۹- با توجه به علل طولی و ، رابطه اختیار انسان با اراده خدا را توضیح دهید
۳۷۰- موجودات جهان از کدام جهات قضا و قدر الهی محسوب می‌شوند ؟
۳۷۱- منظور از این که اختیار انسان یک تقدیر است چیست ؟
۷۲ - آیا منظور از تقدیر جهان توسط خدا همان تقدیرات ساده و آشکار است؟ با ذکر مثال توضیح دهید
۷۳ . در پیدایش یک گل آیا می‌توان تقدیر الهی و نظام خلقت را از یکدیگر قابل تفکیک دانست؟ چرا
۷۴ . تقدیر الهی در رابطه با به وجود آمدن یک گل را توضیح دهید
۷۵ . اشتباه انسان در رابطه با تصور محدودیت های ناشی از نظام قانونمند عالم چیست؟
۷۶ . اگر نظام حاکم بر عالم نبود چه می‌شد؟
۷۷ . علت هایی که در پیدایش یک پدیده دخالت می‌کنند، بر چند دسته اند؟ نام ببرید
۷۸ . با تشبیه جهان به یک ساختمان، مراحل تقدیر و قضای الهی را در آن مشخص کنید
۷۹ . کدام برداشت نادرست از قضا و قدر الهی در پرسش از امام علی علیه السلام قابل مشاهده است؟ پاسخ امام به این پرسش چه بود؟ توضیح دهید
۸۰ . منظور امیرالمؤمنین از این جمله که: از قضای الهی به قدر الهی پناه می‌برم چیست؟
۳۸۱- از مقایسه میان حرکات دستی که بر اثر بیماری لرزش دارد با حرکت دستی که خود شخص برای غذابالا و پایین می‌آورد چه نتیجه در خصوص اعمال اختیاری انسان می‌توان گرفت ؟

درس ششم: سنت های خداوند در زندگی

الف) سوالات چهار گزینه ای:

۳۸۲- اگر گفته شود: « ادعای ایمان، ورود به امتحانات خاص را به همراه دارد» راه فهم پیام کدام آیه، بر فکر و اندیشه انسان، گشوده شده است؟

۱- قد خلت من قبلکم سنن فسیروا فی الارض فانظرو کیف کان عاقبه المکذبین

۲- کلا نمد هولاء و هولاء من عطاء ربک و ما کان عطاء ربک محظوراً

۳- احسب الناس ان یترکوا ان یقولوا امانا و هم یفتنون

۴- و لو ان اهل القرى امنوا و اتقوا لفتحنا علیهم برکات من السماء و الارض

۳۸۳- اگر گفته شود: «سنت الهی، این است که هر کس، با اراده و اختیار خود، راه حق یا باطل را برگزیند، شرایطی برای او فراهم می شود تا در مسیری که در پیش گرفته، به پیش برود و سرشت خود را آشکار کند» فهم پیام کدام آیه ترسیم شده است؟

۱- و الذین کذبوا بایانتنا سنستدرجهم من حیث لا یعلمون

۲- و لا یحسبن الذین کفروا انما نمى لهم خیر لانفسهم انما نملى لهم لیزدادوا اثمًا

۳- من جاء بالحسنه فله عشر امثالها و من جاء بالسیئه فلا یجزى الا مثلها

۴- کلا نمد هولاء و هولاء من عطاء ربک و ما کان عطاء ربک محظوراً

۳۸۴- تهیه اسباب و شرایط به منظور دست یابی آسان تر به مقصود از سوی خداوند» سنت ..... نام دارد که پیام آیه ..... حاکی از آن است.

۱- توفیق - کلا نمد هولاء و هولاء من عطاء ربک و ما کان عطاء ربک محظوراً

۲- توفیق - و لو ان اهل القرى امنوا و اتقوا لفتحنا علیهم برکات من السماء و الارض

۳- امداد - کلا نمد هولاء و هولاء من عطاء ربک و ما کان عطاء ربک محظوراً

۴- امداد - و لو ان اهل القرى امنوا و اتقوا لفتحنا علیهم برکات من السماء و الارض

۳۸۵- دو دسته شدن مردم در برابر دعوت انبیاء، سنت ..... را رقم می زند که آیه ..... بیانگر آن است.

۱- تفاوت در پاداش و کیفر - من جاء بالحسنه فله عشر امثالها و من جاء بالسیئه فلا یجزى الا مثلها

۲- امداد الهی - کلا نمد هولاء و هولاء من عطاء ربک و ما کان عطاء ربک محظوراً

۳- امداد الهی - من جاء بالحسنه فله عشر امثالها و من جاء بالسیئه فلا یجزى الا مثلها

۴- تفاوت در پاداش و کیفر - کلا نمد هولاء و هولاء من عطاء ربک و ما کان عطاء ربک محظوراً

۳۸۶- از دقت در آیات «احسب الناس ان یترکوا ان یقولوا امانا و هم یفتنون» و «ولو ان اهل القرى امنوا و اتقوا لفتحنا علیهم برکات من

السماء و الارض ولکن کذبوا...» به ترتیب به کدام سنت الهی پی می بریم؟

۱- ابتلا - تأثیر نیکی یا بدی در سرنوشت

۲- ابتلا - تفاوت در پاداش و کیفر

۳- املا - تفاوت در پاداش و کیفر

۴- تأثیر نیکی یا بدی در سرنوشت

۳۸۷- در سنت الهی ..... می گوئیم که مهلت ها و امکانات با اختیار و اراده خود انسان به صورت بلائی الهی جلوه گر می شود و

آیه ..... نشانگر آن است.

۱-املاء- کذبوا فاخذناهم بما كانوا يكسبون	۲-املاء- انما نملى لهم ليزدادوا اثما
۳-استدراج- انما نملى لهم ليزدادوا اثما	۴-استدراج- کذبوا فاخذناهم بما كانوا يكسبون
۳۸۸-در آیه «ولایحسبن الذین کفروا انما نملى لهم خیر لانفسهم...» سنت خداداد مورد کسانی که راه باطل را برمی گزینند چیست و آنان چه عکس العملی دارند؟	
۱- خداوند به آنان مهلت و فرصت زندگی می دهد - آن ها این مهلت را وسیله غوطه ور شدن در تاریکی ها قرار می دهند.	
۲- خداوند به آنان مهلت و فرصت زندگی می دهد - قدم به قدم از انسانیت فاصله گرفته و به سوی هلاکت ابدی نزدیک تر می شوند	
۳- علاوه بر مهلت دادن، بر غفلت گمراهان می فزاید- آن ها این مهلت را وسیله غوطه ور شدن در تاریکی ها قرار می دهند	
۴- علاوه بر مهلت دادن، بر غفلت گمراهان می فزاید- قدم به قدم از انسانیت فاصله گرفته و به سوی هلاکت ابدی نزدیک تر می شوند	
۳۸۹- عبارت: «لیزدادوا اثماً» بیانگر ..... در سنت الهی ..... است و ..... برای این گناهکاران بیان شده است.	
۱- معلولیت عذاب ها- استدراج- لهم عذاب مهین	۲- علیت مهلت ها- املاء- لهم عذاب مهین
۳- معلولیت عذاب ها- استدراج- فاخذناهم بما كانوا يكسبون	۴- علیت مهلت ها- املاء- فاخذناهم بما كانوا يكسبون
۳۹۰- از سخن امام صادق (ع) که در مورد ..... فرمود: «بمنزله کفه المیزان» ..... مفهوم می گردد.	
۱- مومن- تناسب میان مراتب کمال با لطف الهی	
۲- انسان حق گرا- تناسب میان مراتب کمال با لطف الهی	
۳- مومن- رابطه تکامل با ابتلاء	
۴- انسان حق گرا- رابطه تکامل با ابتلاء	

ب: قرآن کریم ، حدیث و پیام :

۳۹۱- کلام شریف امام صادق (ع) که می فرماید : « کسانی که به سبب نیکوکاری زندگی دراز دارند ، از کسانی که به عمر اصلی زندگی می کنند ، بیشترند . » به کدام یک از سنتهای الهی اشاره می کند ؟

۳۹۲- با تدبر در آیه مقابل توضیح دهید به کدام سنت الهی اشاره می کند «كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَتَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ»

۳۹۳- با تدبر در آیه به سوالات پاسخ دهید « أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يَتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ »

الف) آیه اشاره به کدام سنت الهی دارد ؟

ب) با استناد به آیه خداوند با چه چیزهای ما را امتحان می کند

ج) هر کسی ادعای ایمان کند ..... قرار می گیرد

۳۹۴- آیه مقابل اشاره به کدام سنت الهی دارد «لَا تُمِدُّ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءِ رَبِّكَ مَحْظُورًا»

۳۹۵- آیه در تایید کدام سنت الهی است «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ»

۳۹۶- با تدبیر در آیه به سوالات پاسخ دهید « مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ »

الف) آیه در تاکید کدام سنت الهی است ؟

ب) پیام آیه در مورد یکی از سنت های الهی بنویسید

ج) مهمترین نکته قابل استفاد از آیه را بنویسید

۳۹۷- با تدبیر در آیه ۹۶ سوره اعراف تحلیل کنید که حکمت برخی پیشامدهای سخت و ناگوار در زندگی چیست ؟ « وَكُلُّوا أَنْ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقُوا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ كَذَبُوا فَاَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ »

۳۹۸- با استناد به آیات تحلیل کنید در چه صورتی وفور نعمت نشانه سنت استدرج است (اعراف ۱۸۲ و ۱۸۳) « وَالَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ » « وَأَمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ »

ج: درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید:

۳۹۹- هر انسانی در زندگی خود به وسیله امر خیر یا شر در معرض امتحان است

۴۰۰- مطابق با قانون الهی، آینده انسان بر اساس رفتار او رقم می خورد

۴۰۱- بر اساس تقدیر الهی جهان خلقت فقط در دایره قوانین خاص مسیر تکاملی خود را نمی پیماید

۴۰۲- زندگی هر انسانی چه مومن و چه فقییر صححه انواع امتحان است

۴۰۳- کوچکترین حوادث پیرامون ما نمی تواند امتحانی برای ما باشد

۴۰۴- روی آوردن به دنیا و لذت های دنیوی به برخی از انسان های گناهکار نشانه لطف خداوند به آنان است

۴۰۵- در کسب توفیق الهی عامل درونی نقش تعیین کننده دارد

۴۰۶- حفظ ابروی بندگان گناهکار نمونه از سبقت رحمت خدا بر غضب اوست

ج: جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید:

۴۰۷- حالت تدریجی در حرکت به سوی عذاب الهی را سنت ..... می خوانند

۴۰۸- سنتی که عامل ظهور و بروز استعداد های انسان است ، سنت ..... نامیده می شود

۴۰۹- رحمت و اسعه الهی به همه افراد جامعه ، چه نیکو کار و چه بدکار .....

۴۱۰- خداوند کسانی را که در راه او قدم بردارند ، به طور خاص ..... می کند

۴۱۱- بر اساس تقدیر الهی ، جهان خلقت قانونمند است و قرآن از این قوانین با عنوان ..... یاد کرده است

۴۱۲- شناخت ..... موجب نگرش صحیح ما نسبت به همه حوادث زندگی می شود

۴۱۳- ابتلاء در لغت ..... است

۴۱۴- امتحان خلدوند برای ..... و به ..... و نشان دادن ..... افراد است

۴۱۵- نصرت و هدایت الهی یکی از جلوه های سنت توفیق به دنبال ..... و ..... است

هـ: به سؤال زیر پاسخ کوتاه دهید:

۴۱۶- سنتهای معنوی جاری در زندگی انسان را نام ببرید؟

۴۱۷- عام ترین قانون خدا کدام است؟

۴۱۸- هویت و شخصیت انسان ها چگونه شناخته می شود

۴۱۹- چند نمونه از سبقت رحمت خدا بر غضب او نام ببرید

۴۲۰- قرار گرفتن در دایره سنت املاء و استدراج نتیجه چه چیزی است

۴۲۱- امداد خاص خداوند نسبت به کسانی که رضایت او را می جویند چه نامیده می شود .

۴۲۲- سنت توفیق الهی را تعریف کنید

۴۲۳- سنت امداد الهی را تعریف کنید

۴۲۴- سنت امتحان و ابتلاء را تعریف کنید

ز: به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید:

۴۲۵- سنت امداد الهی چیست و مربوط به چه کسانی است توضیح دهید .

۴۲۶- سنت توفیق الهی چیست و مخصوص چه کسانی است؟

۴۲۷- سنت املاء یا امهال چیست؟

۴۲۸- منظور از استدراج چیست؟ توضیح دهید

۴۲۹- تفاوت در جزاء و پاداش را به عنوان یکی از سنت های الهی در زندگی انسان توضیح دهید

۴۳۰- تأثیر نیکی ها و بدی ها در سرنوشت ها یکی از سنت های الهی است آن را توضیح دهید .

۴۳۱- شناخت جهان خلقت از طریق علوم تجربی سبب چیزی شده است

۴۳۲- سنت های الهی را توضیح دهید

۴۳۳- شناخت قوانین حاکم بر زندگی انسان ها چه پیامدی و نتایجی در زندگی فردی انسان ها دارد

۴۳۴- شناخت قوانین حاکم بر زندگی انسان ها چه پیامدی و نتایجی در زندگی اجتماعی انسان ها دارد

۴۳۵- تاثیر شناخت قوانین جهان بر روابط انسان ها با خدا، خود، خلق، و خلقت را توضیح دهید

۴۳۶- تفاوت اساسی امتحان الهی و امتحان بشری را بنویسید

۴۳۷- موفقیت در هر مرحله از امتحان الهی سبب چه چیزی می شود؟

۴۳۸- جلوه های مختلف توفیق الهی را در زندگی انسان ها بنویسید

۴۳۹- در فرهنگ قرآن کریم توفیق به معنای چیست ؟
۴۴۰- در کسب توفیق الهی کدام عامل نقش تعیین کننده دارد با مثال تشریح کنید
۴۴۱- یکی دیگر از سنت های الهی سبقت رحمت خدا بر غضب خداست آن را توضیح دهید
۴۴۲- خداوند عمل نیک را چند برابر پاداش و کار بد را فقط به اندازه خودش جزا می دهد توضیح دهید در مورد کدام سنت الهی است
۴۴۳- آشنایی با قوانین جهان چه تاثیری در زندگی فردی و اجتماعی انسان ها دارد
۴۴۴- موفقیت یا شکست در امتحان الهی سبب چه چیزی می شود
۴۴۵- منظور از امداد الهی چیست
۴۴۶- آموزش الهی درنگرش صحیح به حوادث زندگی چه پیامدهایی را به دنبال دارد؟
۴۴۷- نصرت و هدایت الهی از سنت توفیق الهی چگونه حاصل می شود
۴۴۸- تأثیر اعمال انسان در زندگی خود از سنت های الهی است آن را توضیح دهید .

**توجه: سوالات تهیه شده از ۶ درس اول کتاب جدید التالیف
دین و زندگی ۳ پایه دوازدهم برای نیم سال اول می باشد
قابل استفاده برای دانش آموزان و همکاران محترم.
دیدگاه و نظرات خود را در خصوص طراحی سوالات با شیوه های
مختلف و اصول علمی گروه معارف استان را مورد لطف و عنایت خود
قرار دهید**

گروه معارف اسلامی استان اذربایجان شرقی
سال تحصیلی ۹۸-۹۷
عظیمی